

Inrichting en beheer van artificiële broedgebieden voor de gedeeltelijke opvang van grote meeuwen te Zeebrugge

Eric W.M. Stienen en Wouter Courtens

Juli 2007
Adviesnota INBO.A.2007.119
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
Kliniekstraat 25
1070 Brussel

Inleiding

De huidige broedgebieden van grote meeuwen (Zilver- en Kleine Mantelmeeuw) te Zeebrugge staan onder grote druk en zullen in de nabije toekomst grotendeels verdwijnen (zie Stienen *et al.* 2007). Om een gedeelte van de meeuwenpopulaties permanent te kunnen herbergen, zijn een aantal locaties voorzien in de voorhaven en de achterhaven van Zeebrugge die echter nog verdere inrichting behoeven om als broedplaats te kunnen dienen. In de onderhavige rapportage wordt voor elke van de vier beschikbare gebieden (met name: de daken van de Sea-Ro loodsen in de voorhaven, de groenstrook tussen het spoor en de westdam in de voorhaven, de westdam en het terrein van Fluxys Peak Shaving in de achterhaven) besproken hoe die verder geoptimaliseerd kunnen worden.

De werken dienen ten laatste halverwege januari gereed te zijn om enige kans op slagen te hebben. De voorstellen gaan ervan uit dat het verdwijnen van de huidige broedterreinen gefaseerd zal verlopen (dat wil zeggen dat een gedeelte van de APM-terreinen ook in 2008 behouden blijft als broedgebied, evenals de restzones ten zuiden van de SeaRo-loodsen).

De daken van de Sea-Ro loodsen

De loodsen van Sea-Ro herbergen nu reeds een kleine meeuwenpopulatie (48 broedparen in 2007) die door de toegenomen druk in de bestaande broedgebieden hun toevlucht hebben gezocht op de daken. Vooral in 2007 werd een sterke toename van het aantal dakbroedende meeuwen vastgesteld. Vooral de oudere loodsen worden momenteel door de meeuwen gebruikt waarschijnlijk omdat de roofing daar al meer begroeid is met korstmossen. Wanneer alle loodsen optimaal worden ingericht kunnen er naar verwachting ongeveer 1075 broedparen op terecht (Stienen *et al.* 2007).

Tabel 1. Het aantal broedparen van de Zilvermeeuw en de Kleine Mantelmeeuw op de loodsen en kantoren van SeaRo in voorhaven van Zeebrugge in de periode 2000-2007.

Jaar	Zilvermeeuw	Kleine Mantelmeeuw
2000	0	0
2001	0	0
2002	0	0
2003	0	0
2004	0	0
2005	3	2
2006	10	2
2007	36	12

Optimalisatie van de daken dient eruit te bestaan dat de roofing wordt voorzien van latten van 5-7 cm hoog waartegen de nesten kunnen worden gebouwd zodat die niet naar beneden schuiven. De latten moeten in de gehele lengterichting van de daken worden aangebracht op regelmatige afstand van elkaar (1,5 meter afstand). Ook dienen er roosters over de afvoerputten te worden geplaatst zodat die niet verstopt zullen raken door nestmateriaal.

De groenstrook tussen het spoor en de westdam

De noordzijde van deze groenstrook wordt momenteel gebruikt door een dertigtal koppels. De rest is ongeschikt als broedgebied vooral vanwege de dichte vegetatie van luzerne. In dat stuk dient de vegetatie te worden verwijderd. Wellicht is het omploegen van de bodem het meest efficiënt omdat ook het wortelstelsel vernietigd moet worden. Daarna dienen de vegetatieresten te worden verwijderd. Op enkele plaatsen moet wat relief worden aangebracht (zandhoopjes van 2-3 meter hoog) voor zilvermeeuwen. Het is van groot belang dat de noordzijde van het terrein volledig intact zal blijven! Vegetatie anders dan luzerne die zich nadien ontwikkelt dient intact te worden gelaten.

De terreinen dienen te worden omheind met een laag open hekwerk (maaswijdte maximaal 7 cm, 50 cm hoog). Dat voorkomt dat de terreinen niet gebruikt kunnen worden als parkeerplaats en op die manier worden ook worden gevaarlijke situaties (aanvaringen met oudervogels en kuikens) met het plaatselijke havenverkeer voorkomen.

De westdam

Momenteel broedt er een kleine populatie van een twintigtal broedparen op de basaltblokken langs de westdam. De blokken dienen te worden voorzien van een laag zand (duinzand of ander zand met een laag slibgehalte). Er mag gerust wat reliëf worden aangebracht. De strook moet worden afgescheiden van de asfaltweg door middel van een laag open hekwerk (maaswijdte maximaal 7 cm, 50 cm hoog). De vegetatie die zich nadien ontwikkelt dient intact te worden gelaten.

Het terrein van Fluxys Peak Shaving

Het meest oostelijke terrein van Fluxys Peak Shaving is in de huidige configuratie al uiterst geschikt als broedgebied (open gebied, omheind en aanwezigheid van drink- en wasplaatsen). Het wordt veelvuldig gebruikt als rust- en slaapplek en werd reeds in 2006 gebruikt als broedgebied (7 koppels Zilvermeeuw). In 2007 nam het aantal broedparen toe tot 25 Zilvermeeuwen en 1 Kleine Mantelmeeuw, maar de nesten werden verwijderd voordat de eieren uitkwamen.

In feite hoeft het terrein niet verder te worden ingericht. Hier is vooral van belang dat de meeuwen er worden getolereerd. Ook moet de weinige vegetatie die er nu staat intact worden gelaten.

Besluit

Het is van groot belang dat de werken **halverwege januari** zijn voltooid, zodat de meeuwen in alle rust de broedgebieden kunnen bezetten. Ook is het noodzakelijk dat de broedplaatsen **duurzaam beheerd** zullen worden (reparaties hekwerken indien nodig, onderhoud vegetatie,...). De meeuwen moeten ten volle worden **getolereerd** (geen verwijdering van nesten of onnodige verstoring). En de broedgebieden (inclusief de daken van de gebouwen) dienen **toegankelijk** te zijn voor medewerkers van het INBO die de verplaatsingen van de meeuwen dienen te monitoren. Ook in de resterende broedgebieden (APM,...) dienen de broedresultaten en ook de verplaatsingen van de meeuwen nauwkeurig te worden opgevolgd. **Toelating** tot deze terreinen dient voortijdig te worden voorzien door de autoriteiten van de betreffende havenbedrijven.

Referenties

Stienen EWM, N Vanermen & W Courtens 2007. Veranderingen in het broedbestand van Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw te Zeebrugge in het verleden en te verwachten veranderingen in de nabije toekomst. Adviesnota INBO.A.2007.69. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.